

soudní desce tohoto soudu byla vyvěšena. Exekuce, o níž tu jde, povolená ještě před zahájením vyrovnacího řízení, tudíž platně, provedena byla dne 28. března 1922 a manželka dlužníka zaplatila při výkonu pohledávku s příslušenstvím celkem 919 K 30 h a částka ta odevzdána byla výkoným orgánem zástupci vymáhající věřitelky. Poněvadž dle ustanovení § 10 odstavec první vyr. řádu od vyhlášení řízení vyrovnacího nelze proti dlužníku nabýti ani práv zástavních ani jím při exekuci nesmí býti placeno a právní účinky vyhlášeného řízení nastupují podle § 7 vyr. ř. již počátkem dne, kdy vyhláška na soudní desku byla přibita, neměla dne 28. března 1922 exekuce proti dlužníku vůbec býti vykonávána a, stalo-li se tak, měl výkon býti jako nepřipustný zrušen a důsledky jeho odčiněny. Neprávem však první soud usnesením ze dne 29. března 1922 výkon exekuce a nastalé při něm placení schválil a strany o něm vyrozuměl.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Podle protokolu výkoného orgánu ze dne 28. března 1922 a obsahu rekursních spisů obou stran je zřejmo, že pohledávku, k jejímuž zajištění měl býti exekuční výkon proveden, zaplatila výkonému orgánu za dlužníka jeho manželka, že jí výkoný orgán na zaplacenou částku vydal kvitanci, od výkonu exekuce proto upustil a částku tu odevzdal zástupci vymáhající věřitelky. Z toho jde, že pohledávka vymáhající věřitelky byla manželkou dlužníkovou dobrovolně zaplacená k rukou výkoného orgánu ve smyslu § 25 odstavec druhý a 46 ex. ř., 379 odstavec čtvrtý druhá věta j. ř. a návodu pro výkoné orgány I. díl 20 a 21. Nejde tudíž o skutečný exekuční výkon, o zabavení neb odejmutí peněz v cestě exekuční ve smyslu § 261 ex. ř., nýbrž o dobrovolné zaplacení dluhu dlužníka vymáhajícímu věřiteli k rukou výkoného orgánu, který jest oprávněn placení takové jménem vymáhajícího věřitele přijati a je kvitovati a má tedy dle zákona postavení jeho zmocnitele, § 25 odstavec druhý ex. ř., §§ 1412, 1424, 1426 obč. zák. Zaplacením takovým, stranami samovolně provedeným, jsou veškeré úkony exekuční bezpředmětny a exekuční soud nemá již jiného úkolu, nežli strany o tom vyrozuměti, je-li toho třeba. Otázku, zda placeno bylo penězi dlužníka či osoby třetí a zda placení stalo se právem či neprávem, nepřísluší v exekučním řízení řešiti.

Čís. 1691.

Udána-li za souhlasu obou stran kupní cena penízem nižším, než skutečně umluveno, by zkráceny byly veřejné dávky, jsou kupitelé povinni nahraditi prodatelům polovinu pokuty, již tito následkem nesprávného údaje zaplatili, byť i prodatelé nepodali stížnosti do výše pokuty.

(Rozh. ze dne 24. května 1922, Rv I 200/22.)

Žalobci prodali žalovaným pozemek sáh po 23 K, v písemném vyhotovení smlouvy však uvedli 10 K za 1 sáh. Ježto pak žalobcům byla vzhledem k tomuto nesprávnému údaji vyměřena dávka z přírustku hod-

noty zvýšená o 100 proc., domáhali se polovice tohoto zvýšku na žalovaných. Procesní soud první stolice žalobě vyhověl, shledav spoluzavinění žalovaných na nesprávném udání kupní ceny. Odvolací soud žalobu odmítl. **Důvody:** Právním odvolali se žalovaní, neboť nehledě k tomu, že v tomto případě nejedná se o škodu, kterou by žalovaní byli způsobili žalobcům a není tu důvodu dělení škody dle ustanovení § 1304 obč. zák., když ostatně vina žalovaných ani prokázána není — jest zvýšená dávka zemská o 100 proc. vyšší ve skutečnosti trestem, který zemský inspektorát ukládá osobě, již za proviněnou pokládá. Dle ustanovení § 15 patentu ze dne 29. prosince 1915, čís. 83 z. zák. pro Čechy jest zcizitel povinen platiti dávku z přírůstku hodnoty a teprve v případě nedobytnosti její ručí nabyvatel. Dle § 17 téhož patentu jest povinen úřadu vyměřovacímu oznámiti převod a veškeré vysvětlení dáti ten, kdo dávku jest povinen platiti, tedy zcizitel, a dle ustanovení § 23 cit. pat., když povinný dávkou učiniti tak opomene, může se mu bez trestního řízení zvýšená dávka předepsati. Trest jest tedy uložen žalobcům jakožto zcizitelům a nejsou oprávněni přesunouti jej na osobu jinou, zde žalované.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Vina žalovaných záleží v tom, že v písemné smlouvě udali cenu kupní nesprávně, nižším penízem, než kterým smluvena byla, což nemohlo míti právě jiného účelu, než aby úřad dávky neb poplatky vyměřující byl v omyl uveden a dávka neb poplatek zkráceny, což se dělo patrně také nebo dokonce zvláště v prospěchu žalovaných, kteří dávku z přírůstku hodnoty ve smlouvě na sebe vzali. Že jen žalobci jako zcizovatelé byli k oznámení převodu vůči úřadu povinni a že tedy trest mohl stihnouti jen je, nevadí pranic, neboť nejde o poměr vůči úřadu, nýbrž mezi stranami, a tu přestupek byl ustanovením smlouvy, udávajícím nesprávnou nižší cenu, mezi oběma stranami umluven; právě v intencích toho ustanovení a tedy souhlasné vůle stran neměli zcizovatelé oznámení učiniti jinak, než dle nesprávného obsahu smlouvy, jsou tedy spolu intelektuelními původci a pomocníky přestupku, a je to proto spravedlivé, by pokutu nesli spolu také oni. Pokuta je právě škoda, která zcizovatelům z jednání jejich vznikla, a kdyby jen sami na něm byli vinni, nesli by škodu sami, protože však žalovaní jsou spoluvinni, je vina společná a nesou tedy obě strany i škodu společně; společná vina v účincích svých je úplná obdoba t. zv. viny dělené. O níž § 1304 obč. zák. ustanovuje, že obě strany nesou škodu poměrně a když se poměr určití nedá, rovným dílem, a proto to musí platiti dle § 7 obč. zák. i zde. Odvolací soud dospěl k mylnému názoru, že žalovaná žalobcům za pokutu neručí, nezabýval se odvolacím důvodem žalovaných, že řízení je neúplné, a spadá proto vyřízení důvodu toho na dovolací soud. Prý nezjištěna vina jejich a maximální výše pokuty. Avšak vina vyplývá z toho nezvratného fakta, že podepsali smlouvu u vědomí jejího obsahu, t. j. nesprávného udání ceny (10 K místo 23 K), jak sami přiznávají, a co se týče pokuty, rozhoduje pokuta skutečně uložená, o jejíž výši není sporu, nikoli pokuta, jaká dle předpisu uložena býti měla, neboť trestní vina záleží, jak

dovoděno, ve vědomě nesprávném udání kupní ceny, nikoli v nepodání rekursu proti vyměření pokuty.

Čís. 1692.

Zajištění půdy drobným pachtýřům (zákon ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.).

Požadovací právo na stavení ve smyslu § 28 zák. není omezeno pouze na toho, kdo stavení sám vybudoval.

(Rozh. ze dne 24. května 1922, R II 239/22.)

O b a n i ž š í s o u d y přiznaly pachtýřům do vlastnictví též stavební parcelu, na níž bylo zbudováno stavení, jež požadovatelé koupili od svých předchůdců.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu a uvedl v otázce, o níž tu jde,

v d ů v o d e c h :

Dle § 28 požad. zákona má požadovací právo také majitel stavení, zbudovaného na pachtovaném pozemku, nehledíc k době, po kterou pacht trvá. Toto ustanovení nelze vykládati úzce, ježto tendence zákona o drobných pachtýřích směřuje k tomu, by poměr pachtovní, trvavší po zákonnou dobu, se ustálil a se změnil ve stav trvalý tak, aby propachtovatelé, vyhověvši zákonným podmínkám, stali se vlastníky užívaných objektů. Nelze proto ustanovení toto omeziti jen na majitele stavení, jenž je sám vystavěl, nýbrž i na jeho nástupce, třeba ani nebyl z rodiny, a to bez ohledu na to, po jakou dobu stavení ve vlastním držení měl a po jakou dobu měl v pachtu pozemky kolem ležící a se stavením hraničící.

Čís. 1693.

Byla-li za platnosti zákona ze dne 21. června 1921, čís. 252 sb. z. a n., podána žádost za rozloučení manželství pro manželovu nezvěstnost, když byl již manžel prohlášen za mrtva, jest o této žádosti znovu zavésti řízení.

(Rozh. ze dne 30. května 1922, R I 639/22.)

Když byl nezvěstný manžel usnesením ze dne 25. února 1922 prohlášen za mrtva, žádala manželka, by manželství bylo prohlášeno za rozvázané. Soud první stolice zavedl ve smyslu čl. V. zákona ze dne 21. června 1921, čís. 252 sb. z. a n., řízení a, ustanoviv opatrovníka, určil novou šestiměsíční vyzývací lhůtu. Rekursní soud usnesení potvrdil. D ů v o d y: Napadené usnesení vyhovuje § 9 odstavec čtvrtý zákona ze dne 16. února 1883, čís. 20 ř. zák., podle kterého bylo v tomto případě zákonné řízení znova provésti. Toto ustanovení zákonem ze dne 30. června 1921, čís. 252 sb. z. a n., nebylo zrušeno, nýbrž zachováno, což je zřejmo z článku III. bod. 4 lit. h) pak d) a násl. Neboť tím byl změněn zák. čl. I : 1911, platící pro Slovensko, z toho důvodu, aby se